

Een toekomst met artsen, die in het verleden leven?

Onderzoek aan de universitair medisch centra in Nederland blijft achter bij de maatschappelijke behoeften, zo verwoordde het Rapport van de Gezondheidsraad “Onderzoek waar je beter van wordt” in 2016¹. Tijdens een debat op 10 januari 2017 georganiseerd door de NVAG, bleek de voorzitter van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) niet erg bereid de aanbevelingen ter harte te nemen en meer plaats in te ruimen voor preventie en gezondheidsbevordering in onderzoek binnen de UMC’s. Het initiatief moet komen van de sociaal geneeskundigen zelf, was de conclusie.

Maar hoe zit het met de artsenopleiding waarvoor de NFU ook verantwoordelijk is? De standaarden voor de artsenopleiding in Nederland zijn vastgelegd in het Raamplan Artsopleiding 2009. Dat Raamplan beschrijft de eindtermen waaraan een arts bij het beëindigen van zijn of haar opleiding aan moet voldoen. Het Raamplan 2009² beschrijft ook de sociale geneeskunde en preventie, vaak persoonsgebonden preventie of geïndiceerde preventie. Gezondheidsbevorderaar wordt genoemd omdat het een van de CanMEDS competenties is, maar dat wordt niet geplaatst in een public health context. Toch biedt het Raamplan 2009 genoeg handvatten om een mooi programma sociale geneeskunde binnen het medisch curriculum neer te zetten. In de praktijk blijkt het voor veel UMC’s moeilijk om te voldoen aan de eisen die voor sociale geneeskunde in het Raamplan 2009 zijn gesteld. De focus in het onderwijs blijft toch sterk op academisch-klinische en biomedische onderwerpen. Alle medische opleidingen worden nu gevisiteerd, en of er dan vragen zullen worden gesteld over het al dan niet halen van de eindtermen sociale geneeskunde, valt te betwijfelen. Ik heb ze niet gehoord in ieder geval.

Ongeveer een keer in de 10 jaar wordt het Raamplan aangepast aan nieuwe ontwikkelingen in de gezondheidszorg, de wetenschap en de (internationale) wetgeving. Zo’n vernieuwing wordt nu weer voorbereid voor 2019. Tot mijn verbazing wordt er dit keer geen sociaal geneeskundige uitgenodigd om in de projectgroep Raamplan 2019 zitting te nemen. Men wil een compacte slagvaardige groep hebben. Gezien de opstelling van de NFU inzake onderzoek en gezien de gebrekkige uitvoering van de opleidingseisen sociale geneeskunde in Raamplan 2009, lijkt me dat geen goed idee. Terwijl de maatschappij roept om meer aandacht voor preventie en de commissie Kaljouw adviseert om opleidingen grondig op de schop te nemen³, stelt de NFU en projectgroep samen waarin voornamelijk de gevestigde belangen binnen de medische opleiding vertegenwoordigd zijn. Ik denk dat de NVAG en de KAMG duidelijk een stem moeten laten horen, dat op deze wijze vernieuwing in de medische opleiding niet vorm gegeven kan worden. De NFU zal vernieuwers moeten toelaten bij de voorbereiding van het nieuwe onderwijs aan toekomstige artsen.

Jaap Koot

¹ <https://www.gezondheidsraad.nl/nl/taak-werkwijze/werkterrein/innovatie-en-kennisinfrastructuur/onderzoek-waarvan-je-beter-wordt>

² http://www.nfu.nl/img/pdf/Raamplan_Artsopleiding_2009.pdf

³